

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2021

Mělnického osvětového a okrašlovacího spolku

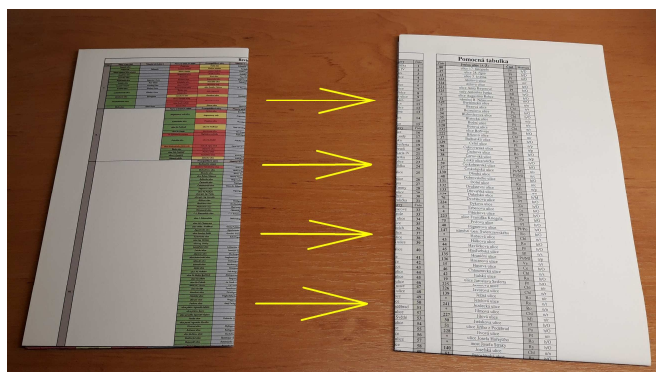
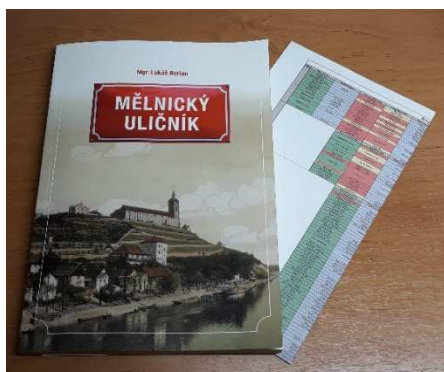
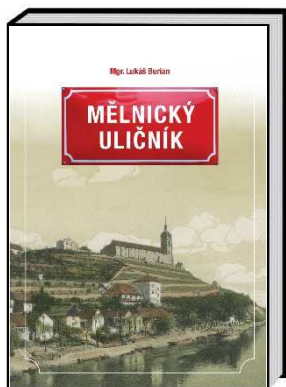
Rok 2021 opět poznamenala celosvětová pandemie nemoci Covid-19. Velké množství kulturních a společenských akcí se nesmělo uskutečnit kvůli vládním opatřením. Proto muselo být zrušeno otevření Vodárenské věže, které měl náš spolek naplánované na sobotu 10. 4. 2021 jako doprovodný program u příležitosti venkovní výstavy nazvané „Voda a civilizace“.

Potěšilo nás, že několikrát o činnosti našeho spolku psal v průběhu roku 2021 místní regionální tisk: Mělnická radnice (č. 2/2021, 7–8/2021, 12/2021), Náš region (č. 2/2021), Týdeník 5plus2 (č. 40/2021), Borecký občasník (č. 4/2021).

Kniha – Mělnický uličník

Mělnický osvětový a okrašlovací spolek vydal knihu, která se věnuje mělnickým ulicím a vysvětluje, po kom a proč se zrovna takto jmenují. Obsahuje nejen všech 270 názvů mělnických ulic nebo náměstí, ale i medailonky všech osobností, jejichž jméno se objevilo kdykoliv v minulosti v názvu některé z místních ulic. Dále seznamuje čtenáře i se všemi jmény, které za posledních 200 let mělnické ulice měly, jak se nazývaly v minulosti, proč, kdy a za jakých okolností musely být jednotlivé ulice přejmenovány. Věnuje se rovněž historii jednotlivých místních částí. Knihu napsal Mgr. Lukáš Burian, historické fotografie poskytl Karel Lojka a staré pohlednice do knihy vybral a editorské práce se ujal mělnický kronikář Martin Klihavec. Křest knihy se uskutečnil ve středu 8. 12. 2021 v 17 hodin v nové mělnické knihovně na náměstí Karla IV. Součástí slavnostního uvedení byla i autogramiáda autora a krátká přednáška o mělnických ulicích. Kniha je v prodeji v mělnickém Turistickém informačním centru v ulici Legionářů i v mělnických knihkupectvích. Součástí knihy je i vložená velká přehledná tabulka se všemi názvy ulic. Protože byla vytištěná malým písmem, musela být dodatečně předělána za větší a čitelnější. Zájemci, kteří knihu již vlastní, si mohou špatně čitelnou tabulku zdarma vyměnit za větší na všech prodejních místech. Kniha má 256 stran, formát A5, vyšla v nákladu 1000 ks a prodává se za 200 Kč.

Pamětní deska na Vrázově vyhlídce

Již v roce 2020 spolek MOOS „adoptoval“ Vrázovu vyhlídku a začal se starat o její drobné opravy. Dne 21. května 2021 jsme na ni umístili pamětní desku, která vysvětluje původ názvu tohoto místa, kdy vyhlídka vznikla a kdo byl Enrique Stanko Vráz. Deska je instalována do původního výklenku, který zde byl od postavení této stavby v roce 1937, ale s nástupem 2. světové války však k osazení pamětní deskou pravděpodobně nikdy nedošlo. Umístění desky inicioval předseda spolku Martin Klihavec, který při vzniku desky i její instalaci spolupracoval s grafikem Petrem Raistem Šťastným. Akci finančně podpořilo Město Mělník.

Umístění pamětní desky i její podobu a použitý materiál schvalovali památkáři. Dosud téměř nikdo z obyvatel ani z návštěvníků města nevěděl, proč se toto místo takto jmenuje, a kdo byl Vráz. Mnoho lidí vyhlídku mylně nazývalo jako Mrázova. Je pozoruhodné, že po instalaci desky se najednou z ničeho nic objevila řada znalců Vrázova životopisu, kteří komentují jednotlivé údaje uvedené na desce.

ENRIQUE STANKO VRÁZ

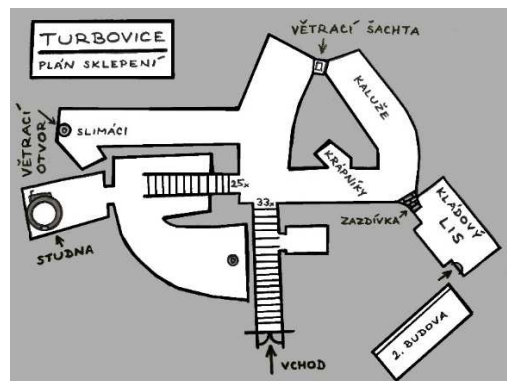
Český cestovatel a fotograf
(1860 – 1932)

V letech 1880 – 1920 procestoval celou jižní Ameriku, Asii i Afriku. Ke konci života pobýval na Mělnicku, kde zpracovával vědecké poznatky a psal knihy. Na Mělníku si zamiloval výhled na soutok Labe a Vltavy. Vrázovu vyhlídku ve stylu funkcionalismu navrhl Ing. Dr. Jan Bohuslav Zelený v roce 1934, postavena byla v roce 1937.

Prohlídka Turbovického kládového lisu

Vinařství Váلكovi a MOOS uspořádali v sobotu 25. 9. 2021 den otevřených dveří vinařské usedlosti Turbovice a prohlídku unikátního historického téměř 300 let starého dřevěného kládového lisu na víno. Jedná se o kulturní památku. Je to jediný kládový lis, který se na území České republiky dochoval na svém původním místě a svými rozměry by mohl být podle neoficiálních informací pravděpodobně i největší. Veřejnost dosud nikdy tento kládový lis spatřit nemohla. Turbovický lis byl postaven v roce 1727 a ve svém podzemí skrývá i dvoupatrové vinařské sklepy. Díky vstřícnosti majitelů objektu mohli zájemci navštívit i všechna zákoutí rozsáhlého historického sklepení, které obsahuje na některých místech krápníkovou výzdobu a 48 m hlubokou studnu. Návštěvníci se mohli občerstvit v připraveném stánku, kde byla nabízena k degustaci vína i burčák z produkce místního vinařství Váلكovi, které celý tento areál i s přílehlými vinicemi nedávno koupilo od Jiřího Lobkowicze. Celkem si Turbovický lis přišlo prohlédnout více než 300 lidí, kteří mohli věnovat dobrovolné příspěvky na jeho záchranu a rekonstrukci. Vybralo se 11 800 korun a celou částku náš spolek věnoval majitelům objektu.

Historický meteorologický sloup byl odstraněn a zničen

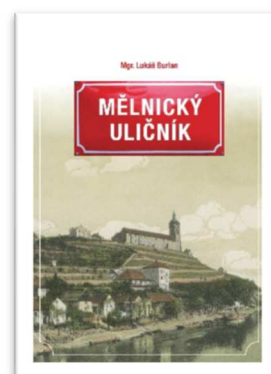
V centru města, mezi zámekem a kostelem sv. Petra a Pavla byl téměř před 100 lety zřízen meteorologický sloup. Jednalo se o skleněnou vitrínu s kovovým rámem, která obsahovala několik meteorologických přístrojů – teploměr, vlhkoměr, tlakoměr... V posledních letech svému účelu již nesloužila, přístroje v ní nebyly, ale byla využívána Regionálním muzeem Mělník jako vývěsní skříňka a díky tomu se dochovala až do dnešních dnů. Tento mělnický meteorologický sloup byl unikátní svou konstrukcí, protože se jednalo o jediný sloup s nýtovanou konstrukcí v České republice, a pravděpodobně i na světě. Český hydrometeorologický ústav vydal v roce 2019 knihu, která se o této mělnické historické technické zajímavosti zmiňuje. Regionální muzeum Mělník si však pořídilo novou vitrínu a tento bývalý historicky cenný meteorologický sloup nechalo se souhlasem památkářů odstranit a sešrotovat. Náš spolek na tuto šokující skutečnost jako první upozornil a celou kauzu medializoval. Myslíme si, že by naopak muzeum mělo trvat na zachování těchto drobných a unikátních technických památek, a zajistit řádnou péči o jejich stav a případné opravy, nebo je zařadit do svých sbírek mezi ostatní exponáty.

Novoročenka spolku

2022		
LEDEN	ÚNOR	BŘEZEN
Po 1. 12. 2021 20.00	Po 1. 12. 2021 20.00	Po 1. 12. 2021 20.00
Út 2. 1. 2022 21.00	Út 2. 1. 2022 21.00	Út 2. 1. 2022 21.00
St 3. 2. 2022 22.00	St 3. 2. 2022 22.00	St 3. 2. 2022 22.00
Čt 4. 3. 2022 23.00	Čt 4. 3. 2022 23.00	Čt 4. 3. 2022 23.00
Pá 5. 4. 2022 24.00	Pá 5. 4. 2022 24.00	Pá 5. 4. 2022 24.00
So 6. 5. 2022 25.00	So 6. 5. 2022 25.00	So 6. 5. 2022 25.00
Ne 7. 6. 2022 26.00	Ne 7. 6. 2022 26.00	Ne 7. 6. 2022 26.00
DUBEN	KVĚTEN	ČERVEN
Po 1. 11. 2021 27.00	Po 1. 11. 2021 27.00	Po 1. 11. 2021 27.00
Út 2. 12. 2021 28.00	Út 2. 12. 2021 28.00	Út 2. 12. 2021 28.00
St 3. 1. 2022 29.00	St 3. 1. 2022 29.00	St 3. 1. 2022 29.00
Čt 4. 2. 2022 30.00	Čt 4. 2. 2022 30.00	Čt 4. 2. 2022 30.00
Pá 5. 3. 2022 31.00	Pá 5. 3. 2022 31.00	Pá 5. 3. 2022 31.00
So 6. 4. 2022 32.00	So 6. 4. 2022 32.00	So 6. 4. 2022 32.00
Ne 7. 5. 2022 33.00	Ne 7. 5. 2022 33.00	Ne 7. 5. 2022 33.00
ČERVENEC	SRPEN	ZÁŘÍ
Po 1. 10. 2021 34.00	Po 1. 10. 2021 34.00	Po 1. 10. 2021 34.00
Út 2. 11. 2021 35.00	Út 2. 11. 2021 35.00	Út 2. 11. 2021 35.00
St 3. 12. 2021 36.00	St 3. 12. 2021 36.00	St 3. 12. 2021 36.00
Čt 4. 1. 2022 37.00	Čt 4. 1. 2022 37.00	Čt 4. 1. 2022 37.00
Pá 5. 2. 2022 38.00	Pá 5. 2. 2022 38.00	Pá 5. 2. 2022 38.00
So 6. 3. 2022 39.00	So 6. 3. 2022 39.00	So 6. 3. 2022 39.00
Ne 7. 4. 2022 40.00	Ne 7. 4. 2022 40.00	Ne 7. 4. 2022 40.00
ŘÍJEN	LISTOPAD	PROSINEC
Po 1. 9. 2021 41.00	Po 1. 9. 2021 41.00	Po 1. 9. 2021 41.00
Út 2. 10. 2021 42.00	Út 2. 10. 2021 42.00	Út 2. 10. 2021 42.00
St 3. 11. 2021 43.00	St 3. 11. 2021 43.00	St 3. 11. 2021 43.00
Čt 4. 12. 2021 44.00	Čt 4. 12. 2021 44.00	Čt 4. 12. 2021 44.00
Pá 5. 1. 2022 45.00	Pá 5. 1. 2022 45.00	Pá 5. 1. 2022 45.00
So 6. 2. 2022 46.00	So 6. 2. 2022 46.00	So 6. 2. 2022 46.00
Ne 7. 3. 2022 47.00	Ne 7. 3. 2022 47.00	Ne 7. 3. 2022 47.00

Kapenský kalendářík vydaný na konci roku 2021

Sídlo spolku: Na Vyhlídce 18/2, 276 01 Mělník. Kontakt: moosmelnik@seznam.cz, www.moosmelnik.cz.

Spolek byl založen 2. července 2004 a v současnosti má 32 členů.

Předsedou je Martin Klihavec, místopředsedkyní Mgr. Aida Líhová Legnerová, členkou rady Jana Šebestová.

Internetové stránky spolku spravuje a aktualizuje Tomáš Vlček. O facebook spolku se stará Martin Klihavec.

V roce 2021 činnost spolku finančně podpořilo město Mělník. Děkujeme.

